ประกาศคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เรื่อง การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

พ.ศ. ๒๕๖๗

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีประกาศคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อ ๓๔ วรรคสอง ของระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“ข้าราชการสำนักงาน” หมายความว่า ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ข้อ ๔ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ได้แก่

(๑) ข้าราชการสำนักงานผู้ถูกสั่งลงโทษตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๒) ข้าราชการสำนักงานผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๑) (๓) (๕) (๖) (๗) และ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ข้อ ๕ การอุทธรณ์ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์และอุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้

หนังสืออุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้ใช้ถ้อยคำสุภาพและมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด และที่อยู่สำหรับการติดต่อเกี่ยวกับการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

(๒) คำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ และวันที่รับทราบคำสั่ง

(๓) ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นเป็นข้อคัดค้านคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ รวมทั้งพยานหลักฐาน (ถ้ามี)

(๔) คำขอของผู้อุทธรณ์

ข้อ ๖ ให้ผู้อุทธรณ์ยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ โดยให้ยื่นที่สำนักงานหรือจะส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการนับกำหนดเวลาอุทธรณ์ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ที่สำนักงาน ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับหนังสืออุทธรณ์ออกใบรับหนังสืออุทธรณ์ และลงทะเบียนรับหนังสืออุทธรณ์ไว้เป็นหลักฐาน ในวันที่รับหนังสืออุทธรณ์ตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์ ส่วนกรณีส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ที่ทำการไปรษณีย์ออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือเป็นวันที่ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

สำหรับวันทราบคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการ ให้ถือวันที่ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง ในกรณีที่ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งหรือไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการทราบโดยตรงได้ ให้ส่งสำเนาคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้ถูกสั่งลงโทษหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการรับทราบคำสั่งลงโทษหรือคำสั่งให้ออกจากราชการเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งในประเทศ หรือเมื่อครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ

เมื่อได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จก็ได้

การนับเวลาเริ่มต้นตามวรรคสาม ให้นับวันถัดจากวันรับทราบคำสั่งลงโทษส่วนเวลาสิ้นสุดนั้น ถ้าวันสุดท้ายแห่งเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดราชการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งเวลา

ข้อ ๗ อุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นอุทธรณ์ที่ถูกต้องตามข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖

ในกรณีมีปัญหาว่าอุทธรณ์ใดจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่ง

ข้อ ๘ ผู้อุทธรณ์จะขอแถลงการณ์ด้วยวาจา เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการก่อนการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จก็ได้

ข้อ ๙ อุทธรณ์ที่ยื่นไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์อาจถอนอุทธรณ์ในเวลาใด ๆ ก่อนที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นก็ได้

การถอนอุทธรณ์ ต้องทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์ แต่ถ้าผู้อุทธรณ์ถอนอุทธรณ์ด้วยวาจาต่อหน้าคณะกรรมการ ให้บันทึกไว้และให้ผู้อุทธรณ์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

เมื่อมีการถอนอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้การพิจารณาอุทธรณ์เป็นอันระงับไป

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานตรวจคำอุทธรณ์ในเบื้องต้นและดำเนินการ ดังนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่ดำเนินการถูกต้องตามข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ ให้เสนอคำอุทธรณ์ดังกล่าวต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

(๒) ถ้าเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่ดำเนินการไม่ถูกต้องตามข้อ ๕ ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานแนะนำให้ผู้อุทธรณ์แก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่มีการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

(๓) ถ้าเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๖ ก็ให้เสนอคณะกรรมการเพื่อมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ไว้พิจารณา

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับความเห็นตามข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่ง ดังนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ถูกต้องตามข้อ ๔ ข้อ ๕ หรือข้อ ๖ ก็ให้มีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณา

(๒) ถ้าเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่อาจรับไว้พิจารณาได้ ก็ให้มีคำสั่งรับอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาวินิจฉัย

ข้อ ๑๒ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการมีคำวินิจฉัย ดังนี้

(๑) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

(ก) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและระดับโทษเหมาะสมแล้ว ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

(ข) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเสียใหม่ให้ถูกต้อง

(ค) ถ้าเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยถูกต้องตามกฎหมาย และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีคำวินิจฉัยให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง แต่ถ้าเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะลดโทษต่ำกว่าปลดออกไม่ได้

(ง) ถ้าเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยถูกต้องตามกฎหมาย และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดทางวินัย หรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกโทษ

(จ) ถ้าเห็นว่าข้อความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีคำวินิจฉัยให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม

(๒) กรณีอุทธรณ์คำสั่งให้ออกจากราชการ

(ก) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย และเหมาะสมแก่กรณีแล้ว ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

(ข) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการเสียใหม่ให้ถูกต้อง

(ค) ถ้าเห็นว่าการสั่งให้ออกจากราชการถูกต้องตามกฎหมายและเห็นว่ายังไม่มีเหตุที่จะให้ผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ในกรณีเช่นนี้ ให้มีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งและให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต่อไป

(ง) ถ้าเห็นว่าข้อความในคำสั่งให้ออกจากราชการไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีคำวินิจฉัยให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม

ในกรณีเห็นสมควรให้มีการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้อุทธรณ์ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ก็ให้ดำเนินการเพิ่มเติมให้ครบถ้วนเท่าที่ทำได้ โดยให้นำประโยชน์ของทางราชการมาประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๑๓ ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้พิจารณาจากสำนวนการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชา หรือพิจารณาจากการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาในกรณีที่สั่งให้ออกจากราชการแล้วแต่กรณี และอาจเรียกเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ หรือให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการหรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาได้

ข้อ ๑๔ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษข้าราชการสำนักงานผู้ใดไปแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นได้อุทธรณ์การถูกลงโทษต่อคณะกรรมการให้พิจารณาเรื่องอุทธรณ์รวมกับเรื่องรายงานการลงโทษหรือการดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๕ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกซึ่งไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินหกสิบวันและให้บันทึกเหตุขัดข้องให้ปรากฏไว้ พร้อมทั้งแจ้งการขยายระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้อุทธรณ์ทราบด้วย

ข้อ ๑๖ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นแล้ว ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แล้วแต่กรณี สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์โดยเร็ว พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้น

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์การถูกลงโทษ คณะกรรมการมีมติเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์และมีผู้ถูกลงโทษคนอื่นถูกลงโทษทางวินัยในความผิดที่ได้ร่วมกันกับผู้อุทธรณ์อันเป็นความผิด

ในเรื่องเดียวกันโดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน แต่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีอันเป็นเหตุเดียวกับกรณีของผู้อุทธรณ์แล้ว ให้คณะกรรมการมีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาการลงโทษให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

ข้อ ๑๘ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามประกาศนี้ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงานเพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาวินิจฉัยก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
พรประไพ กาญจนรินทร์
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ